

RTU studiju kurss "Izvēles modulis "Garīgās attīstības traucējumi": Skolēnu ar garīgās attīstības traucējumiem socializācija un profesionālā pamatizglītība"

0R000 Rēzeknes akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	RA0653
Nosaukums	Izvēles modulis "Garīgās attīstības traucējumi": Skolēnu ar garīgās attīstības traucējumiem socializācija un profesionālā pamatizglītība
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācībspēks	Mārīte Rozenfelde - Doktors, Asociētais profesors
Mācībspēks	Ilze Jansone - Doktors, Vecākais pasniedzējs Aija Tereško - Pasniedzējs
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kurss ir paredzēts profesionālās bakalaura studiju programmas "Speciālā izglītība" studējošiem. Studiju kursa ietvaros tiek dota iespēja studentiem veidot izpratni par skolēnu ar garīgās attīstības traucējumiem socializācijas specifiskajām īpatnībām un grūtībām, sociālo adaptāciju ietekmējošiem faktoriem, sociālās adaptācijas iespējām. Praktiski tiks apgūti sociāli sadzīvīsko normu apmācības principi un metodes.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis ir veidot studentu izpratni par skolēnu ar garīgās attīstības traucējumiem socializācijas specifiskajām īpatnībām un grūtībām, sociālo adaptāciju ietekmējošiem faktoriem, sociālās adaptācijas iespējām. Uzdevumi: 1. Izpētīt, analizēt un veidot izpratni par sociālo adaptāciju skolēniem ar garīgās attīstības traucējumiem. 2. Izpētīt, analizēt un veidot izpratni par skolēnu ar garīgās attīstības traucējumiem socializācijas un sociālās adaptācijas veicināšanu. 3. Apgūt praktiskās prasmes organizēt efektīvu skolēnu ar garīgās attīstības traucējumiem sociālās adaptācijas procesu.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	1. Skolēnu ar garīgās attīstības traucējumiem sociālās adaptācijas grūtību identificēšana pedagoģiskajā procesā, viņu vajadzību un spēju, sociālo prasmju izvērtēšana. Izpētīt, analizēt un identificēt skolēnu ar GAT speciālās adaptācijas grūtības pedagoģiskajā procesā. 2. Sociāli sadzīvīsko normu apmācības principu un metožu izvēle vides un apstākļu radīšanai, skolēnu sociālās adaptācijas veicināšanai. Izstrādāt metodisko materiālu. 3. Skolēna ar garīgās attīstības traucējumiem interešu, spēju, prasmju un vajadzību izvērtēšana konkrētas profesionālās pamatizglītības programmas apgūvei. Izpētīt, analizēt un izvērtēt skolēnu ar GAT intereses, spējas, prasmes profesionālās pamatizglītības programmas apgūvei.
Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1. Āboliņa L., Bišova I., Tūbele S. u. c. (2011) Pedagoģija un skolotāju izglītība. LU raksti. Latvijas Universitāte 2. Baltiņa M. (2014). Sociālā pedagoga darbs skolēnu sociālās adaptācijas veicināšanā. Sociālās pedagoģijas un sociālā darba jautājumi un risinājumi. Globe Edit 3. Liepiņa S. (2008). Speciālā psiholoģija. Rīga: Raka 4. Lieģeniece D. u.c. (2008 – 2010). Sociālā pedagoģija: izglītības un sociālās vides mijiedarbības sociāli pedagoģiskais aspekts. Liepājas Universitāte, Pedagoģijas katedra Papildu/Additional: 1. Plaude I. (2003). Sociālā pedagoģija. Rīga: RaKa 2. Lāce T. (2012). Sociālā atstumtība Latvijā. Zinātne apgāds 3. Millere J. (2014). Bērnu ar invaliditāti ģimeņu dzīves kvalitāte Latvijā. Globe Edit 4. Tereško A., Kondrova A., Rozenfelde M., Želve I. (2013). Metodiskais materiāls pedagogiem izglītojamo ar garīgās attīstības traucējumiem sociālo prasmju, uzvedības un mācību sasniegumu izvērtēšanai Rīga: VISC
Nepieciešamās priekšzināšanas	Zināšanas par mācību procesu 7 mācību jomās. Zināšanas speciālajā pedagoģijā.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienē studijas		Nepilna laika neklātienē studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1. Sociālās adaptācija skolēniem ar garīgās attīstības traucējumiem. Sociālās adaptācijas jēdziens. Faktori, kas ietekmē sociālo adaptāciju. Fiziskā joma (kustību koordinācijas, runas, orgānu traucējumi). Kognitīvā (intelektuālā) joma (iedzimtība, uzmanības deficīts, atmiņas, domāšanas, uztveres u.c. traucējumi). Sociālā joma (saskarsmes, sadarbības grūtības, sociālo lomu apguves grūtības, neadekvāts pašvērtējums, situāciju analīze u.c.). Emocionālā joma (pozitīvu emociju trūkums, hiperaktivitāte, pacietības trūkums u.c.). Klases, skolēna sociālās vides psiholoģiskais klimats.	8	10	3	18

2.Skolēnu ar garīgās attīstības traucējumiem socializācijas un sociālās adaptācijas veicināšana. Pozitīva vide, respektējoša skolēnu speciālās, sociālās vajadzības un valodas, kultūras atšķirības. Atbalsta personāla un skolotāju vienota sadarbība un atbildība par skolēnu socializācijas un sociālās adaptācijas procesa norisi un rezultātiem. Sociālo iemaņu un prasmju attīstīšana. Dažādu zināšanu un prasmju apgūšana un lietošana praktiskā darbībā. Noteikta amata iemaņu apgūšana. Iestādes iekšējās kārtības noteikumu ievērošana. Iespēja gūt sasniegumus, neatkarīgi no skolēna spējām. Iespēja izprast un novērtēt savas spējas dažādās jomās. Profesijas apguves specifika. Prasme pieņemt lēmumus. Jauniešiem pieejamas grupu un individuālās konsultācijas.	8	14	3	18
3.Sociāli sadzīvisko normu apmācības principi un metodes. Sociālās adaptācijas izpēte un analīze.	10	16	3	18
4.Profesionālās pamatizglītības programmas skolēniem ar garīgās attīstības traucējumiem. Profesionālās pamatizglītības procesā apgūstamās zināšanas, prasmes un kompetences. Vērtību sistēmas un attieksmju veidošanās sekmēšana, kas nepieciešama patstāvīgai dzīvei sabiedrībā. Izpratnes par veselību kā dzīves kvalitātes nosacījumu veidošana. Prasmes teorētiski un praktiski apgūt profesionālajai kvalifikācijai atbilstošās tehnoloģijas un vidi veidošana. Prasmes lietot informācijas ieguves un apstrādes tehnoloģijas veidošana, priekšstata veidošanās par darba tiesiskajām attiecībām, ekonomisko procesu norisi mūsdienu sabiedrībā sekmēšana. Pilsoniskās attieksmes pret valsts un sabiedrības drošību veidošana. Izglītojamo sociālo iekļaušanos un konkurētspēju darba tirgū sekmēšana.	6	9	3	15
Kopā:	32	49	12	69

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
ZINĀŠANAS: 1.Izprot skolēnu ar garīgās attīstības traucējumiem socializācijas nepieciešamību, lai viņi varētu patstāvīgi dzīvot, iesaistīties jaunā sociālajā vidē. 2.Izprot skolēnu ar garīgās attīstības traucējumiem socializācijas un sociālās adaptācijas procesa īpatnības, ietekmējošos faktorus. 3.Ir izpratne par sociāli sadzīvisko normu apmācības principiem un metodēm, sociālās adaptācijas iespējām skolēniem ar garīgās attīstības traucējumiem. 4.Ir izpratne par profesionālās pamatizglītības apguves nepieciešamību izglītojamiem ar garīgās attīstības traucējumiem, lai viņi varētu iekļauties sabiedrībā un iesaistīties darba tirgū. 5.Ir izpratne par profesionālās pamatizglītības programmām skolēniem ar garīgās attīstības traucējumiem. 6.Ir izpratne par pedagogam nepieciešamajām kompetencēm un personiskajām īpašībām, strādājot ar skolēniem ar garīgās attīstības traucējumiem.	Patstāvīgā darba uzdevumu izpilde, rezultātu prezentācija un diskusijas, metodisko materiālu izstrāde, eksāmena darba izpilde. Vērtēšana tiek veikta, vadoties pēc iegūto zināšanu apjoma un kvalitātes, atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.
PRASMES: 1.Spēj identificēt pedagoģiskajā procesā skolēnu ar garīgās attīstības traucējumiem sociālās adaptācijas grūtības, izvērtēt viņu vajadzības un spējas, sociālās prasmes. 2.Strādājot komandā (sociālais pedagogs, psihologs, skolotāji u.c.) spēj radīt vidi un apstākļus, kas veicina skolēnu sociālo adaptāciju. 3.Spēj izprast un novērtēt katra skolēna ar garīgās attīstības traucējumiem intereses, spējas, prasmes un vajadzības, piedāvājot konkrētas profesionālās pamatizglītības programmas apguvi. 4.Prot atlasīt un pielietot pētījumos balstītus pedagoģiskos paņēmienus sociālās adaptācijas veicināšanai darbā ar skolēniem ar garīgās attīstības traucējumiem.	Patstāvīgā darba uzdevumu izpilde, rezultātu prezentācija un diskusijas, metodisko materiālu izstrāde, eksāmena darba izpilde. Vērtēšana tiek veikta, vadoties pēc iegūto zināšanu apjoma un kvalitātes, atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.
KOMPETENCE: 1.Spēj veidot emocionāli un fiziski drošu vidi, kas sekmē skolēnu ar garīgās attīstības traucējumiem socializāciju un sociālo adaptāciju. 2.Spēj integrēt kursā gūtās zināšanas un prasmes praktiskā darbībā. 3.Spēj argumentēti aizstāvēt savu viedokli prezentācijās un diskusijās, plānot, īstenot un izvērtēt savu profesionālo pilnveidi.	Patstāvīgā darba uzdevumu izpilde, rezultātu prezentācija un diskusijas, metodisko materiālu izstrāde, eksāmena darba izpilde. Vērtēšana tiek veikta, vadoties pēc iegūto zināšanu apjoma un kvalitātes, atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Patstāvīgie darbi.	30
Semināri (prezentācija).	30
Eksāmena darba izpilde.	40
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	16.0	16.0	0.0		*	